

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Ea erat una ex apostolicis, à Paulo Apostolo fundata; ut ipse docet, & legitur in Actis Apostolorum. Illyricianæ Ecclesiæ Thessalonicensem respiciebant ut fidei matrem. Quid sint apud ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

vella verba accipiantur generaliter de præfectura Illyrici, cum ea retro ab annis quinquaginta constituta esset Thessalonica. Itaque sic cautè accipienda Novellæ verba, de Vicarij nimirum jurisdictione in Pannonias, quæ posthac Thessalonica exercenda erat, non autem Sirmij. *Vnde amplificata est, inquit Marca, Urbis & Ecclesie Thessalonicensis dignitas. Quare Theodoretus, qui post ista tempora vixit, sic loquitur de Thessalonica: Thessalonica urbs est maxima & populosa, Macedonia quidem in gente posita, sed quæ caput est tum Thessaliæ & Achaïæ, tum aliarum complurium provinciarum quæ reguntur à Prefecto prætorio Illyrici.*

Theslon. lib. 1. tit. 17.

C A P V T XX.

Synopsis.

I. Antè quàm inquiratur in originem vicariatus Thessalonicensis, agendum est de antiquitate & claritate Ecclesie Thessalonicensis.

II. Ea erat una ex apostolicis, à Paulo Apostolo fundata ut ipse docet, & legitur in Actis Apostolorum. Illyriciana Ecclesie Thessalonicensis respiciebant ut fidei matrem. Quid sint apud Tertullianum cathedra Apostolorum.

III. Alexandro Episcopo Thessalonicensi imposita à patribus Concilij Niceni cura deferendorum decretorum synodi in provincias Illyricianas, ut testantur Gelasius Cyzicenus & vetus auctor apud Photium.

IV. Investigatur verus sensus verborum Gelasij Cyziceni, qui diversis diversorum interpretationibus est distractus. Innocentius III. docet magnam fuisse dignitatem Episcopi Thessalonicensis antè quàm Vicarius esset apostolica sedis.

V. Dignitas illa Thessalonicensis Episcopi probatur etiam ex allocutione Arij in Concilio Sardicensi.

VI. Et ex Athanasio, qui præcipuum defensionis sue caput ponit in testimonio literarum Alexandri Episcopi Thessalonicensis.

VII. Episcopus Thessalonicensis, etiam antè quàm esset Vicarius Romani Pontificis, ordinabat Metropolitanos Illyricianos secundum veterem Ecclesie sue consuetudinem. Thessalonica vocatur à Theodoro caput Macedonia, Thessaliæ & Achaïæ, tum aliarum complurium provinciarum.

VIII. Maxima ergo ubique erat antistitis urbis illius reverentia. Secunda synodus noluit antè cognoscere de ordinatione Maximi in Ecclesia C.P. quàm Acholius adesset. Postea verò Maximi ordinationem damnavit, & Nestarium ordinavit.

IX. Acholius non fuit illic Legatus Damasi, ut persuasum fuit viris doctis. Castigantur qui putant Sotzomenum enumerare Acholium inter presides istius Concilij.

X. Henricus Valestus refellitur, qui putavit Acholium fuisse unum ex Episcopis orientalibus qui Constantinopolitano Concilio interfuerunt.

I. SUPERIORI capite satis, ut opinor, egimus de dignitate urbis Thessalonicensis. Tom. II.

nicensis. Superest ut inquiramus in initia dignitatis quæ illi collata est à Pontificibus Romanis, qui Thessalonicensis Episcopos Romanæ sedis Vicarios esse voluerunt in Illyrico. Sed antè quàm destinata componam, res postulare videtur ut de antiquitate Ecclesie Thessalonicensis agamus, mox investigaturi an vicariatus tributus fuerit Ecclesie, an verò personis; id est, an vicariatus ille ita tributus fuerit huic sedi ut necessarium esset Romano Pontifici vices suas committere novo Episcopo Thessalonicensi, an verò ea ratione tributus fuerit, ut illa honoris continuatio merè penderet ex libero Romani Pontificis arbitrio, falsque illi esset vicarium illum honorem non conferre novo Episcopo Thessalonicensi.

II. Primum omnium satis constat Thessalonicensis Ecclesiam fuisse unam ex apostolicis, id est, ex Ecclesiis illis quas Apostoli ipsi fide Christiana imbuerunt. Legimus enim in Actis Apostolorum, cum Paulus & Silas venissent Thessaloniam, Paulum illic scripturas interpretatum esse & insinuasse quia Christum oportuit pati & resurgere à mortuis, & quia hic erat Iesus Christus quem ille enuntiabat eis, quosdam verò ex Iudæis Thessalonica commorantibus credidisse & adjunctos fuisse Paulo & Silæ, itèmq; magnam gentilium multitudinem, & mulieres nobiles non paucas. Quin & Paulus ipse hoc testatum reliquit in duabus epistolis quas scripsit ad Ecclesiam Thessalonicensium, ex quibus illud quoque discimus, Thessalonicensium eum ardorem fuisse in initiis susceptæ fidei ut forma facti fuerint omnibus credentibus in Macedonia & in Achaïa; in quibus regionibus ipsi Thessalonicensis prædicaverunt verbum Dei, & non solum in Macedonia & Achaïa, sed etiam in omni loco, ut inquit Paulus, id est, in regionibus quæ circum Macedoniam & Achaïam positæ sunt, fides eorum inclaruit. Vnde argumentum trahi potest ad asserendum Illyricianas Ecclesias Thessalonicensis respexisse ut fidei matrem, illam verò eo privilegio potitam apud eas gentes fuisse quod Episcopi celebriorum civitatum obtinebant in Ecclesias quas prædecessores eorum fundaverant, de quo jure videndus illustrissimus Archiepiscopus lib. I. cap. 111. §. v. istius operis. Hinc Tertullianus enumerans Ecclesias apostolicas, à quibus ceteras dixerat traducem fidei & semina doctrinæ mutuatas esse, inter illas ponit Thessalonicensis; cum paulò antè dixisset apud ipsas suis locis adhuc præsidere cathedras Apostolorum. Quem locum explicans vir clarissimus Nicolaus Rigaltius, ut fateretur intelligi posse de ipsis cathedris Apo-

Act. 17.

Thessal. 1.

Tertull. in lib. de Præscript. c. 10. 16.

stolorum, quæ adhuc suis locis in memoriam Apostolorum præfiderent, successoribus infrà sedentibus, ita verum illius sensum esse putat, cathedras Apostolorum dici principales Ecclesias, ab ipsis videlicet Apostolis consuetas, quæ adhuc ætate Terulliani suis locis præfidebant, tanquam aliarum matrices; qualis in Achaia, Corinthus; in Macedonia, Philippi, Thessalonica; in Asia, Ephesus; in Italia, Roma.

III. Ex ea matricis dignitate profectum est ut cum in Concilio Nicæno adesset Alexander Episcopus Thessalonicensis, cogitarentque patres de mittendis per univèrsium orbem definitionibus sanctæ & magnæ synodi, sicut Ecclesias Africanas ab Episcopo Carthaginis, qui totius Africæ Metropolitanus erat & Primas, informari voluerunt, ita Macedonibus, Græcis, Scythis, Illyriis, Thessalis, & Achæis insinuari curarunt per Alexandrum Thessalonicensem, ut testatur Gelasius Cyzicenus. Testatur id ipsum etiam vetus auctor Politicæ sanctorum patrum Metrophanis & Alexandri apud Photium; si tamen locus ille, qui mendo laborat, emendetur, eaque Alexandro Thessalonicensi tribuantur quæ Alexandro Constantinopolitano heic tribuuntur. Nam in hoc libro legitur Osium Cordubensem synodi acta detulisse occidentalibus, Athanasium Ægyptiis & Libyis, Alexandrum verò Thracibus, Illyriis, Macedonibus, Thessalis, Achæis, & Græcis, continentibusque terris, & insulis. Præstat autem integrum locum referre, ut etiam ex eo capite auctoritas concilietur huic Gelasij loco. *Et Hosius quidem Cordubæ Episcopus, inquit, cum sociis quæ in Concilio gesta erant ferens, occidentalibus pacem ac quietem attulit; Athanasius zelo ardens Ægyptiis & Libyis; Alexander verò, quanquam senex, septuagenarius enim erat, Thracibus simul & Illyriis communionis pacisque Ecclesiarum nuntium, ut prescriptum erat, tulit, socium itineris habens beatissimum Paulum, tunc lectoris & subscriptoris Constantinopolitane Ecclesie fungentem officio, qui tempore Concilij duodecimum ætatis annum agens cum Alexandro vixit. Et paulò post: Venientes autem in Thraciam & Macedoniam & Thessaliam, Achaiam totam, Hellada, continentisque terras, ne insulas quidem neglexerunt; sed navigando omnem Hæzaniam radicibus evellentibus, bonum semen evangelicæ doctrine & synodaliū decretorum disseminarunt. Quis non videt heic descriptas provincias Thessalonicensi Episcopo subjectas, non omnes quidem nominatim expressas, sed præcipuas tantum, reliquas verò sub vocabulo continentium terrarum & insularum?*

IV. Reliquum est ut etiam Gelasij Cyziceni locum heic describamus, ut eruditus

lector comparare illum possit cum loco ex Politia laudato. Sic ergo loquitur hic auctor: *Alexander Thessalonice Episcopus per eos qui sub ipso censentur, Ecclesiis in Macedonia prima & secunda, cum iis quæ in Grecia & Europa tota, in utraque Scythia, & omnibus denique in Illyrico, Thessalia, & Achaia. Tum in fine capituli hæc generaliter adduntur: Hi omnes sancti atque apostolici viri omnibus sub caelo sanctis Dei Ecclesiis quæ in Nicæna sancta magna & generali synodo decreta sunt transmittentes, ubique tradiderunt. Non me latet viros eruditissimos in diversum trahere hunc Gelasij locum, ac de simplici ministerio explicare quod Alexandro commissum fuerit à synodo, ut juxta se positis provinciis insinuaret quæ acta & decreta in Concilio fuerant, neque hinc colligi posse jurisdictionem aliquam habuisse Thessalonicensem Episcopum in provinciis illic enumeratis; idque vel ex eo probant, quòd ea cura Alexandro committitur etiam in Europa & Scythia provinciis Thraciarum, in quibus nullum unquam jus fuit Episcopo Thessalonicensi, utpote quæ sitæ essent extra Illyricum. Sanè fatendum est verba Gelasij non esse manifesta. Nam cum ita intelligi possint ut dicatur ea cura Alexandro imposita tanquam Metropolitarum omnium illarum provinciarum, ita certum est capi quoque posse de nudo illo ac simplici ministerio, præsertim cum illic videamus similem curam quoad alias quasdam provincias impositam Macario Hierosolymorum Episcopo, & Protogeni Sardicensi, quos tamen constat provinciarum illarum Metropolitanos non fuisse. Ita etiam explicari potest hic locus, ut dicere voluisse videatur Gelasius Alexandrum Thessalonicensem in synodo tenuisse locum eorum Episcoporum qui per eas provincias sub ipso censentur. Sed utcumque se res habeat, colligi hinc certè potest magnæ dignitatis per illa tempora fuisse Episcopum Thessalonicensem, cui ea cura delegatur per tot provincias; seu id factum fuerit in consequentiam jurisdictionis quam ille obtineret in eas provincias, ut existimat vir illustrissimus Franciscus Bosquetus Episcopus Monspeliensis, seu extraordinaria quadam delegatione. Vnde & Innocentius III. instaurationi privilegiorum Ecclesie Thessalonicensis intentus, ita scribit ad G. Thessalonicensem Archiepiscopum: *Licet autem præfatus antistes satis profecto fuerit ex Ecclesie suæ dignitate conspicuus, magis tamen utique fuit ex apostolica sedis familiaritate præclarus.**

V. Quòd si quis isto Gelasij testimonio, utpote hominis à vero frequenter aberrantis, utendum non esse putat, adeòque nul-

Concil. Carthag. v. 1.
Concil. CP. 1. 1.
Collat. v.

Gelas. Cyzic. lib. 2. c. 17.

Apud Phot. in Bibliothec. cod. 156.

Boisquetus lib. 2. c. 17. p. 11.